

ШАХ МАТНА МИСЪЛ

ИЗДАНИЕ НА

9

БЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ
1966

ИЗ ЖИВОТА НА СЕКЦИИТЕ

София. Третото републиканско първенство на глухите в България приключи с победа на км Н. Мустакерски (Сф), постигнал превъзходния резултат 5,5 точки от 6 възможни, пред км Н. Недев (Сф) — 4,5 т., км Б. Ячев Казанлък) — 4 т. и др.

Пловдив. Единадесет кандидат-майстори и петима първоразредници от 6 физкултурни дружества в Пловдивски окръг си оспорваха званието „окръжен първенец“ и правото да продължат в следващия етап от системата за републиканско индивидуално първенство. Крайното класиране на турнира не излъчи едноличен победител: първо и второ място в таблицата разделиха кандидат-майсторите П. Порязов („Спартак“) и С. Бохосян („Локомотив“) с по 11,5 от 15 възможни точки. На половин точка зад тях остана км П. Лянгов, следван от км А. Милев — 10 т., В. Димитров, Д. Сталев и км А. Друмев — по 9 т., км А. Мердинян и км Й. Чапкънов — по 8,5 т. и др.

В допълнителния мач от 4 партии между Порязов и Бохосян се наложи вторият с резултат 2,5:1,5. Тези двама състезатели, заедно със следващия ги км П. Лянгов постигнаха и необходимия брой от точки за получаване на един майсторски бал. Бохосян, Порязов, Лянгов, Милев и Чапкънов извоюваха и правото да играят в предстоящия открит републикански шампионат в чест на IX конгрес на БКП.

Димитровград. В проведения тук в 9 кръга по швейцарската система турнир за индивидуално първенство на Хасковски окръг играха девет кандидат-майстори и девет първоразредници. Първите две места се разделиха от км Ил. Атанасов и Г. Томов, с по 6,5 точки, следвани от км Л. Чигкушев, км Сл. Зидаров, км А. Ангелов, км М. Петров и Ив. Грудев — по 5,5 т. и т. н. Допълнителният мач между двамата победители бе спечелен от Атанасов с резултат 2,5:1,5 точки.

Сливен. Кандидат-майсторът П. Гандев е отново първенец на Сливенски окръг с 8,5 от 11 възможни точки, следван от км Ст. Ванков — 7,5 т., км К. Царев — 7 т., км В. Дойчинов — 6,5 т., Л. Фотев (покриващ нормата за кандидат-майсторско звание) — 6 т. и др.

Перник. Победител в състоялия се напоследък тук юношески турнир е Вл. Николов с 9,5 точки от 11 възможни. Същият доби и право на участие в предстоящото IX републиканско първенство за юноши във Варна.

Победителите в столичните първенства за юноши и девойки: Кр. Анастасов и В. Шикова, и двамата от ЦСКА „Червено знаме“

ШАХМАТНА МИСЪЛ

БРОЙ 9

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ

ПРЕД IX КОНГРЕС НА БКП

Приближават ноемврийските дни, в които ще се състои Деветият конгрес на нашата героична, мъдра и любима БКП.

Трудещите се у нас очакват с трепет и радост Деветия конгрес на БКП. Той ще отчете нашите големи постижения в социалистическото изграждане на родината ни, ще постави нови жалони за всеотдайния ни напредък по пътя на социализма и комунизма. Само през последните пет години нашата социалистическа икономика увеличи с близо 80 на сто основните си производствени фондове. Зад този процент се крият нови предприятия и заводи, машини и съоръжения. Деветият конгрес на БКП ще начертае и основните контури на нашето развитие през петата петилетка.

Във всеотдайния подем на родината ни намират място и физическата култура и спортът, които се радват на най-близка подкрепа и бащинско отношение от страна на Партията. Цифрите най-изразително говорят за това. През периода от 1961 до 1965 год. у нас са построени 427 физкультурни салона, 138 басейна, 122 стадиона, 1663 волейболни и 919 баскетболни игрища, 341 комбинирани площадки, 435 футболни игрища и други спортни съоръжения.

Днес нашата младеж разполага с най-добри условия да калява своето здраве и да повишава своето спортно майсторство. Нейната отплата са олимпийските, световните и европейските шампиони по различните видове спорт, нарасналият авторитет на българския спорт в чужбина.

Целият наш народ очаква с радост и нови надежди Деветия конгрес на своя изпитан и кален в множество боеве кормчия — БКП.

„ЩЕ ПРЕДСТАВИМ ДОСТОЙНО НАШАТА СТРАНА“

Наближава най-голямото събитие за шахматния свят през годината — олимпиадата в Хавана. Тя ще бъде нов израз на дружеските взаимоотношения между шахматистите от целия свят, поле за нови, по-големи творчески успехи. В много страни подготовката за олимпиадата отдавна е започнала и с приближаването на есента навлиза в решителната си фаза. Българският отбор не прави изключение. По този повод представител на редакцията се обърна с въпроси към деятели и участници в отбора, отговорите на които поместваме.

ИЛИЯ БЪЧВАРОВ — председател на Българската федерация по шахмат.

— Как преценява Бюрото на БФШ подготовката за участието ни в XVII шахматна олимпиада в Хавана?

— Считам за свое първо задължение да подчертая голямата загриженост, която прояви Бюрото на БФШ към предстоящото ни представяне в това голямо и отговорно състезание. Нашата страна има създаден вече голям авторитет и международно признание в областта на шахмата. Традиция е българските шахматисти да са в числото на най-добрите на олимпиадите.

Ето защо ние считаме, че нашето участие в XVII шахматна олимпиада в Куба трябва да бъде крачка напред, която от една страна да потвърди високото мнение в чужбина за шахмата в България и, от друга, да покаже повишения творчески ръст на първите ни майстори.

Непосредствено след конференцията на БФШ, Бюрото се занима с всички въпроси, свързани с подготовката и участието ни на олимпиадата и взе решения, които се изпълняват.

— Може ли да ни кажете какви бяха по-важните от тези решения?

— Още в края на месец май ние обявихме състава на отбора. Както е вече известно, в него са включени: републиканският шампион м-р Николай Минев, гросмайсторите Милко Бобоцов, Георги Трингов и Никола Пъдевски, м-р Атanas Коларов и м-р Любен Попов. Това им създаде възможност спокойно да се готвят.

За треньор на олимпийския отбор е привлечен м-р Александър Цветков. Той притежава богат опит като участник в редица олимпиади, а и като треньор. Искам да припомня, че на XIV олимпиада в Лайпциг, 1960 г., под негово ръководство българският отбор се класира на шесто място и Милко Бобоцов покрит нормата за международен гросмайстор. Високата квалификация на Цветков, съчетана с многогодишния му опит, е гаранция за успешна подготовка.

Важен момент в подготовката на отбора е „разузнаването“ на противниците. Понастоящем е възложено на няколко души изработването на картотека на чуждестранните шахматисти, с които евентуално нашият отбор ще се срещне на олимпиадата. Досега подобна картотека не е съществувала и това беше голям минус в подготовката на първите ни шахматисти. Естествено засега се слага само основата. Занапред картотеката ще обхване много по-широк кръг от чужди шахматисти, а също така и новостите в различните дебютни построения.

АЛЕКСАНДЪР ЦВЕТКОВ — треньор на олимпийския отбор.

— Какви задачи сте си поставили в подготовката на отбора ?

— Мога да кажа, че по-голямата част от подготовката на отбора е вече преминала. Тя се заключава в необходимостта да „изковем“ оръжието си. На шахматен език това означава да се подготвят различните дебютни варианти, към които ще се ориентират участниците в отбора; да се проследи внимателно съвременната теоретическа мисъл и да се намери нещо ново — да се подготвят изненади за противниците.

Вторият съществен елемент е физическата и психологическа подготовка. Нужно е физическо укрепване и нервно освежаване с оглед на обстановката и особено климатически условия, при които ще се състои олимпиадата.

Постепенно участниците в отбора трябва да заживеят с мисълта за голямото състезание. Всички те нееднократно са били в състава на олимпийския ни отбор и са показвали високо чувство на отговорност и патриотизъм. Уверен съм, че сега те ще бъдат по-бойки от друг път.

— Как преценявате състава на отбора ?

— Никога досега нашият отбор не е бил толкова високо квалифициран. В неговия състав има трима гротмайстори и двама международни майстори. Попов също е покрил нормата за международен майстор, но още не е утвърден от конгреса на ФИДЕ. Колективът е сплотен и аз съм уверен, че ще можем да изпълним задачата, която сме си поставили — да се класираме в първата шестина и д-р Минев да покрие гротмайсторската норма.

— Какво ще ни кажете за силата на останалите отбори ?

— С всяка измината година на олимпиадите се явяват по-силни и по-силни състави. Нямам предвид само тези отбори, които винаги са били на първите места — на Съветския съюз, Югославия, Чехословакия, Унгария, САЩ и други. В последно време много израснаха шахматистите на Израел, които играха във финалната група на последната олимпиада. Успешно се представят отборите на Полша, Монголия и някои други страни, така че не е изключена някоя изненада

Д-р НИКОЛАЙ МИНЕВ — републикански шампион за 1966 г.

— Вие сте многократен участник в олимпийския отбор. Как виждате подготовката и възможностите ни за представяне на XVII олимпиада ?

— Нашият отбор е комплектован от шахматисти, представители на едно и също поколение. Очевиден е техният творчески ръст през последните десетина години. Всички те са участвували в много олимпиади, имат и голям опит. Характерно е, че те са и в много подходяща възраст, която дава възможност за широка изява на творчеството в областта на шахмата.

В този период на подготовка някои частични неуспехи не бива да служат като основание за безпокойство, защото нямат практическо значение. Сега се изпробват нови варианти, търсят се подходящи схеми, а на олимпиадата експерименти няма да се допускат.

В трескава подготовка се намират и отборите на много други страни. Прави ми силно впечатление, че югославските шахматисти, които винаги са заемали второто място, са в тревога. Много е пораснал и съставът на ГДР.

Големият брой международни турнири, състояли се през това лято в почти всички европейски страни, са свързани с усилената подготовка на всички бъдещи участници в Хаванската олимпиада.

Смятам, че ще бъде много добре, ако имаше възможност да пристигнем в Хавана няколко дни по-рано. Аклиматизацията ще ни бъде необходима предвид обстоятелството, че пътуването ще стане най-напред през страни, където ще е вече студено и след това изведнаж ще се озовем в топъл и влажен океански климат.

В заключение искам да отбележа, че през последните години шахматът повиши своето равнище не само у нас. Вече е много трудно да се удържат завоюваните позиции, а още по-трудно е да се направи крачка напред. Аз обаче съм уверен, че ще представим достойно нашата страна и българския шахмат на олимпиадата в Хавана.

ОЛИМПИЙСКИ ВЕСТИ

На предстоящата шахматна олимпиада отборът на Съветския съюз ще бъде в състав: Петросян, Спаски, Щейн, Полугаевски, Корчной и Тал. Как ще бъдат подредени те по дъски, не е още известно. Прави впечатление обаче отборът на гротмайстори, известни с упоритата

си и безкомпромисна игра за победа. Това дава основание да се очаква нова бляскава победа на съветската шахматна школа.

★
Тел Авив. В продължение на два месеца югославският гротмайстор Св. Глигорич се занимава с подготовката на израелския отбор за шахматната олимпиада

в Хавана. В проектосъстава са включени международните майстори Порат, Черняк и Крейдман, както и Алони, Каган, Блейман, Гат, Степак, Смилинер и Домниц. Окончателното определяне на отбора ще се извърши след проверката на състезателите в турнири, като ще се имат предвид и препоръките на треньора.

Може да изглежда малко парадоксално, но летните месеци тази година особено активно се използват за провеждането на различни международни турнири. Гротмайстори, международни майстори и техни по-млади колеги държат пълните си чанти постоянно готови.

Една от причините за това голямо оживление е предстоящата шахматна олимпиада в Хавана. Повечето от страните вече определиха своите отбори и сега вземат мерки участниците в тях да влязат в добра форма. Освен това не намалява интересът и към традиционните турнири.

Нашите най-силни шахматисти също не стоят настрана от голямото раздвижване. Гротмайстор Пъдевски взе участие в откритото първенство на Чехословакия, мм Коларов участва на турнира в Букурещ, сетне Коларов и Л. Попов заминаха в Батуми, гротмайстор М. Бобош игра в Сочи на мемориала Чигорин. Пелитов — в Будапеща, Стефанов в Кисловодск, отборът на студентите — в Швеция.

И това не е всичко. До започването на олимпиадата предстоят още много интересни международни турнири. Тел първа ще се състоят и зоналните турнири, в които ще играят и нашите първи шахматисти.

В тази книжка на списанието помещаваме информации за някои от последните международни турнири, в които са взели участие български шахматисти.

ТИТОВО УЖИЦЕ

„Само един ход ми попречи да спечеля цяла точка в последния кръг на турнира“ — разказва сега гротмайстор Г. Трингов.

Един ход, но колко скъпо струва той? — Първото място в турнир с участието на десет гротмайстори. А за това може само да се съжалева. Трингов замина за Титово Ужице с добро самочувствие, успешно стартира, беше лидер за известно време в турнира и класирането му на високо място е забележителен успех не само за него, но и за българския шахмат. В последния кръг недооценяване качествата на един ход го лишава от възможността да спечели още половин точка срещу югославския гротмайстор Удович и да раздели първото място с Матанович и Суетин. Но в шахмата често се случва така — мислиш, че „стягаш“ клещите около противника, а се оказва, че му отвориш пролука да се измъкне от затрудненията.

Безспорно класирането на Г. Трингов е хубава добавка към успехите му през последните години.

Интересът към турнира в Титово Ужице бе повишен и от факта, че в него взе участие половината от олимпийския отбор на Югославия. Как

НАШИ ШАХМАТИСТИ В ЧУЖБИНА

се има предвид, че на турнира нямаше гросмайстори от „суперкласа“, като главен фаворит се очертаваше предварително югославският гросмайстор Глигорич. Той обаче претърпя две по-

ражения — от първите двама в класирането и независимо от обстоятелството, че постигна толкова победи, колкото и Матанович, остана на половин точка зад него.

Дълго време Матанович играеше на различни турнири без особен успех. В Тел Авив той подсказа, че започва да възвръща формата си и в Титово Ужице игра с пълна сила. По всичко изглежда, че той ще бъде пълноценна единица от югославския отбор на олимпиадата в Хавана.

На таблицата от крайното класиране наблюдаваме едно интересно явление. Много рядко се случва на такива международни турнири челната група да е толкова компактна и същевременно с неголям брой точки. На „дъното“ картината е не по-малко любопитна: тук седем души са съвсем на гъсто, и то с доста много точки. От тези факти може да се направи извод, че съставът е бил доста изравнен по сили. Това стана причина и победителите да се определят едва след изиграването на всички партии. „Пакетът“ от гросмайстори се държи здраво от началото до края и съвсем леко се разтегли.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 т.

1	Матанович (Югославия)	★	1/2	1	1/2	0	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1/2	1	1/2	1/2	1	10
2	Суетин (СССР)	1/2	★	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1/2	1	10
3	Глигорич (Югославия)	0	0	★	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1/2	1	9 1/2
4	Трингов (България)	1/2	1/2	0	★	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	9
5	Авербах (СССР)	1	1/2	0	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1	9
6	Парма (Югославия)	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1	8
7	Пахман (Чехословакия)	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1/2	0	0	1	1	1	1	8
8	Чирич (Югославия)	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	0	7	7
9	Форинтош (Унгария)	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1/2	0	1/2	0	1	7
10	Шоош (Румъния)	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	★	0	1/2	1/2	1	1/2	1	6 1/2
11	Рее (Холандия)	0	1/2	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1	★	1/2	1/2	1	0	1/2	6 1/2
12	Богданович (Югославия)	1/2	0	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1	0	6
13	Яношевич (Югославия)	0	0	0	0	1/2	1/2	1	0	1	1/2	1/2	1/2	★	1	0	0	5 1/2
14	Удович (Югославия)	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	0	★	1	1/2	5 1/2
15	Николич (Югославия)	1/2	0	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1	1/2	1	0	1	0	★	0	5 1/2
16	Йович (Югославия)	0	1/2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1/2	1	1/2	1	★	5 1/2

СОЧИ

Едва стихнала шахматната буря от мача за световно първенство в Москва, тя се пренесе далеч на юг — в Сочи. В красивия курортен град се събраха 8 гросмайстори, 4 международни майстори и 4 национални майстори. Това бе съставът на международния турнир в памет на Чигорин.

Особен интерес събуди участието на претендента за световната титла Б. Спаски, който смени атмосферата на Естрадния театър със свежия морски бриз. Заедно със Спаски в Сочи пристигна и неговият секундант от мача за световно първенство — гросмайстор И. Бондаревски, но този път вече в качеството си на главен съдия на турнира.

Звездата на Корчной пак блести! Това е най-характерната особеност на турнира. След убедителната си победа на международния турнир в Букурещ, ленинградският гросмайстор отново триумфираше през цялото време на борбата. Още в началото той зае предна позиция и до самия край на състезанието „свиреше“ първа цигулка. Отново Корчной прояви блестящите си качества на отличен турнирен боец: безкомпромисен в стремежа си за постигане на победа, виртуозно водене на атаката и майсторство при разиграване на техническата част на партията. Десетте му победи звучат като много силна рекомендация.

Този дух бе обхванал и мнозина от останалите участници, което създаде твърде напрегнат характер на турнира. За разлика от други международни турнири, равните резултати бяха много намалени — може би защото турнирът бе в памет на Чигорин. Най-миролюбиво се прояви представителят на ГДР — Фукс, обаче Корчной, Полугаевски, Спаски и Владимиров му попречи да завърши всичките си партии ремии.

Нашият гросмайстор М. Бобоцов завърши турнира с 50%. Това, което личи от таблицата, е неравната му игра, Безспорно обаче във втората половина на турнира той игра по-сполучливо.

Грубите грешки, допуснати съответно срещу Антошин и Сергеевски, му донасят без борба два негативни резултата и го лишават евентуално от по-високо място.

Много слаб е резултатът му срещу участниците, заели място след групата на призьорите. Обстоятелство, което не е характерно за представянето на Бобоцов в други турнири.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 т.

1	Корчной (СССР)	★	0	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	11 1/2
2	Полугаевски (СССР)	1	★	1/2	1	1/2	0	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1	1/2	1	1	11
3	Крогиус (СССР)	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1/2	10
4	Матулович (Югосл.)	1/2	0	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	10
5	Спаски (СССР)	0	1/2	1/2	1/2	★	1	1/2	1/2	0	1/2	1	1	1	1	1/2	1	9 1/2
6	Лейн (СССР)	1/2	1	1/2	1/2	0	★	1	1/2	1/2	0	1	1/2	1	1	1/2	1	9 1/2
7	Антошин (СССР)	0	1/2	1/2	0	1/2	0	★	1	1	1	1/2	1/2	1	1/2	1	1	9
8	Владимиров (СССР)	0	1/2	0	1/2	1/2	0	1/2	★	1	1	1/2	1	0	1	1	1	8 1/2
9	Сергеевски (СССР)	0	0	0	1/2	1	1/2	0	0	★	1	1/2	1/2	1	1	1	1	8
10	Бобоцов (Бълг.)	0	1/2	1/2	0	1/2	1	0	0	1	★	1	1/2	1	1/2	1	1	7 1/2
11	Захаров (СССР)	1	0	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	0	1/2	★	1/2	0	1/2	1	1	6 1/2
12	Фукс (ГДР)	0	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1/2	5 1/2
13	Барца (Унг.)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1/2	★	1/2	1	1	5
14	Бертко (Югосл.)	0	1/2	0	0	0	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1/2	4
15	Брадваревич (Югосл.)	0	0	0	0	1/2	1/2	0	0	0	0	1/2	0	1/2	★	1/2	1/2	2 1/2
16	Ортега (Куба)	0	0	1/2	0	0	0	0	0	0	0	1/2	0	1/2	1/2	★	2	

ХАРАХОВ

Преди 20 години Людек Пахман стана за първи път шампион на Чехословакия. Новата победа, която той удържа в Харахов, както и доброто представяне на Филип показаха, че двата стълба на чехословакския шах мъчно ще предадат позициите си на групата млади таланти, които напират в последните години. Безспорен водач на младите е двадесет и две годишният Хорт, чиито успехи в последно време обръщат внимание — победител с Керес в Мариански Лазни, единствен без загуба в Копенхаген, както и първото място в Кечкемет. На този турнир Хорт отново показва голяма игра и точно когато всички се бяха примирили, че той ще бъде пръв, последва серия от слаби партии. Умората от турнира в Кечкемет каза своята дума. Другите младежи Кавалек и Янса потвърдиха добрата си класа. Августин и Новак значително отстъпват на ведищите.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 т.

1	Фурман (СССР)	★	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1/2	1	1	1	0	1	1	12
2	Яношевич (Югославия)	1/2	★	1/2	0	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1/2	1	1	1	1/2	1/2	11 1/2
3	Тайманов (СССР)	1/2	1/2	★	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	1	1/2	1	1	1	1	11
4	Пахман (Чехословакия)	1/2	1	1	★	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1	11
5	Хорт (Чехословакия)	1/2	0	1/2	1/2	★	1/2	1	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1	1	10 1/2
6	Билек (Унгария)	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	10
7	Филип (Чехословакия)	1/2	1/2	1/2	0	1/2	★	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1	1	10
8	Пълевски (България)	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	9
9	Кавалек (Чехословакия)	0	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	★	0	1	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	9
10	Ковач (Чехословакия)	1/2	0	1/2	1/2	1	1/2	0	1/2	1	★	1	0	1/2	0	1/2	1	1	1	9
11	Чокълтя (Румъния)	0	1/2	0	1	1/2	1/2	1/2	0	0	★	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1/2	1	8 1/2
12	Малих (ГДР)	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1	7 1/2
13	Хименес (Куба)	0	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1/2	0	1/2	1	1	1	7
14	Янса (Чехословакия)	0	0	0	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1	0	1/2	1/2	★	1	1	1	1	6 1/2
15	Пич (ГДР)	0	0	1/2	1/2	0	1/2	0	0	1/2	1/2	0	★	1/2	1	1/2	1	1/2	1	5 1/2
16	Питхард (Чехословакия)	1	0	0	0	1/2	1/2	0	0	0	1/2	1/2	1	0	1/2	★	1/2	1/2	1	5 1/2
17	Новак (Чехословакия)	0	1/2	0	0	0	1/2	1/2	0	0	0	1	1/2	1/2	0	1/2	★	1/2	1	5
18	Августин (Чехословакия)	0	1/2	0	0	0	1/2	0	0	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	★	1/2	1	4 1/2

Гостите на шампионата заеха първите три места. Фурман победи и на 46 години стана новият съветски гросмайстор. Изненадващата му загуба в средата на турнира от Питхард малко усложни задачата му, но пет последователни победи в края, когато всички се задъхваха, му помогнаха да заеме първото място. Второто място на Яношевич беше всеобща изненада. Но един неизчерпаем оптимизъм му даваше крила и той отказваше реми в загубени позиции. Предполагаемият победител Тайманов беше в такава форма, която не му позволи да отиде по-напред. Моего представяне се влоши много през втората половина на турнира, когато не успях да спечеля нито една партия, въпреки елементарните възможности за това.

Смесен състав като този в Харахов позволява да се създадат интересни положения, както и теоретични новости. И наистина такива имаше не малко.

КИСЛОВОДСК

В привлекателния съветски курорт се състоя неговия международен турнир. Неголям в смисъл на броя на участниците — 12. По силата на своя състав обаче турнира предизвика безспорен интерес. Взеха участие шампионът на СССР Шейн, бившият световен шампион Тал, Гелер и други силни съветски гросмайстори. Гости на турнира бяха югославският гросмайстор Матулович, межд. майстор Фукс (ГДР), Хаман (Дания) и българският шахмайстор Й. Стефанов.

Борбата за първото място премина през интересни моменти. В нея фактически участваха само четирима съветски шахматисти — Гелер, Шейн, и Лутиков. Поради заболяване Тал остана

вън от претендентите за първия приз Тайманов също успя да постигне едвам 50%. От чуждестранните майстори единствен Фукс се оказа в първата половина на таблицата.

Първото участие на българския майстор Стефанов в международен турнир, и то при такъв силен състав не можеше да донесе никакъв особен резултат. Партиите му с големите гросмайстори обаче ще му послужат като добра школа.

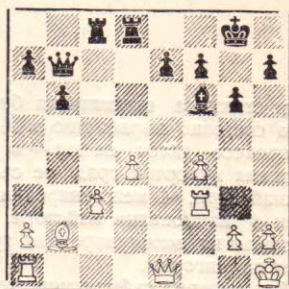
Класиране: 1. Гелер 8.5 т., 2. Шейн 8 т., 3—4. Холмов и Лутиков по 7 т., 5. Фукс (ГДР) 6.5 т., 6—7. Тал и Тайманов по 5.5 т., 8. Матулович (Югославия) 5 т., 9. Никитин 4.5 т., 10. Симатин 4 т., 11. Хаман (Дания) 3.5 т., 12. Стефанов (България) 1.5 т.

Ти ме запита: „Защо играем шахмат няма само заради удоволствието, което ни доставя? Но и другите игри също ни доставят удоволствие! Тогава може би заради ползата от него? Но каква е тази полза и човек не може ли по друг начин да запълни свободното си време, вместо да седи наведен над табло с дървени фигурки?“

Наистина, защо играем шахмат? Нека започна с въпроса: как използваш свободното си време? Зашото времето е ценно, но неговата стойност се получава от това, за което се използва. Не казвай, че свободното си време ти не използваш за нищо особено: липсата на избор е също избор, и то най-лошият: ти просто си губиш времето, без да придобиваш нещо чрез него. Затова някои спортуват, други се учат, трети се занимават с изкуство, а четвърти просто се забавляват. Шахматистът е избрал едновременно всички тези неща.

„Но какви познания ни дава шахматът? — възразяваш ти. — Те са специални и нямат приложение извън него.“

Наистина знанията винаги са различни, но пътят, по който се достига до тях, е един и същ и най-важното е човек да свикне да се движи по него. Гимнастикът упражнява тялото си на висилка и успоредка, за да преодолява в живота други физически прегради. Шахматистът изостря ума си в шахматните проблеми, за да може утре, когато животът му постави някоя трудна задача, да я разреши правилно и бързо.

Томас—Алехин, Бален Бален, 1925 г.

Виж с каква прецизност и неумолима логика черните реализират преимуществото си в позицията на диаграмата: 22... Dd5. Най-напред е необходимо да се установи блокада на белите пешки. 23. De3 Db5 24. Dd2 Td5 25. h3 e6 26. Tae1. След като центърът е неподвижен, черните решават да насочат натиска си върху слабата бяла пешка „а“, тъй като фигурите, които трябва да я пазят, ще бъдат силно затруднени в маневрите си на такъв малък участък. 26... Da4. Започва натискът, който ще продължава до самия край на играта. 27. Tal b5. Спокойно и методично укрепване на позицията! 28. Dd1 Tc4. Белите пешки са съвсем замразени. Сега започва вторият етап — концентрация на силите върху пешката „а“. 29. Db3 Td6 30. Ch2 Ta6. Замислената маневра е Tc4—c6, Dc4, Ta4 и Tc6 — красота и логика на геометричните мотиви в шахмата! 31. Tff1 Oe7 32. Ch1 Tcc6 33. Tfe1 Oh4! Топът трябва да бъде отстранен от линията „е“, където може да създава неприят-

ОТГОВОР НА ЕДИН ВЪПРОС

МС ВЛАДИМИР ГАНЧЕВ

ности. Както показва Алехин, на 34. Те2 следва Д: b3 35. а: b3 Т: а1+ 36. О: а1 Та6 37. Об2 Та2 38. b4 Ог3 39. d5 О: f4 с лека печалба. 34. Тf1 Дс4 35. Д: с4 Т: с4 36. а3 Ое7. Атаката срещу пешката „а“ се засилва. 37. Тfb1 Од6! Пешките на царския фланг също трябва да се фиксират на черни полета, за да загубят подвижността си и накрая да станат също обект на атаката. 38. g3 Цf8. Третият етап — царят се централизира, за да вземе участие във финалните действия — започва. 39. Цг2 Це7 40. Цf2 Цд7 41. Це2 Цс6 42. Та2. Черните заплашваха с Тсa4, тъй като те вече защитиха с ларя си пешката на „b5“. 42... Тсa4 43. Тbа1 Цд5 44. Цд3 Т6а5 45. Оcl а6. Никаква прибързаност. Необходимо е всичко да бъде най-добре подготвено за финалната атака. 46. Об2 h5. Заплахата „h4“ принуждава белите окончателно да скокнат пешките си на царския фланг. 47. h4 f6! Сега, когато черните фигури заеха най-добрите възможни позиции, тяхната насъбрана енергия, подобно на пружина, която внезапно се разгъва, се устремява от царския фланг, през центъра, към основния обект за атака — пешката „а“ и бялата позиция за няколко хода рухва. 48. Оcl e5 49. f: e5 f: e5 50. Об2 e: d4 51. с: d4 b4! Натискът, продължил близо 30 хода, завърши успешно — пешката „а“ пада и белите се предади. Великолепна по своята логическа завършеност партия!

Няма съмнение, че когато човек свикне в шахмата така последователно и прецизно да се стреми към своята цел, тези свои качества той ще пренесе и към другите си действия.

Може би ти ще възразиш, че слабостите в характера могат да се поправят и без помощта на шахмата. Това несъмнено е така, но... в живота твърде често другите премълчават недостатъците ни, сковани от рамките на учтивостта. Шахматът има това голямо предимство, че прибързаността, самолюбието, разсеяността, пасивността — всички тези язви на волята и характера ни се разкриват в нашата игра и веднага биват сурово наказани от противника, който разчита на тях, за да спечели играта. Много по-често, отколкото се предполага, загубата на една партия е именно такова възмездие. „Случайна“ шахматна загуба почива най-вече върху неслучайни пропуски на играч, който е бил макар и за момент разсеян, повърхностен или нерешителен. И обратното — упоритостта, хладнокръвието и смелостта винаги се възнаградяват. Погледни на диаграмата. Маршал, който играе с черните фигури, прилага за пръв път своята опасна атака в испанска партия, която и до днес не е опровергана. Всички шансове са на негова страна — той познава вариантите, а противникът му, който е изненадан от новинката, трябва под заплахата на цайтнота да намира на дъската защита срещу крайно опасна

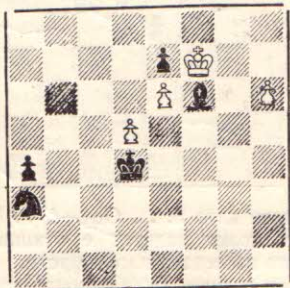
атака. Капабланка обаче разчита на

Капабланка — Маршал, 1918 г.

своето хладнокръвие и смело навлиза в усложненията. 9. e: d5 К: d5 10. К: e5 К: e5 11. Т: e5 Кf6 12. d4 Од6 13. Те1 Кg4 14. h3 Дh4 15. Дf3 К: f2! Срещу белия цар надвиснаха градоносни облаци. Сега на 16. Д: f2? следва Oh2+! 17. Цf1 Ог3 с печалба, но не и 16... Ог3? поради 17. Д: f7+ и вече печелят белите. 16. Те2! Ог4! Вземането на h3 с коня или офицера не води до нищо. 17. h: g4 Oh2+ 18. Цf1 Ог3 19. Т: f2 Дh1+ 20. Це2 О: f2 21. Од2! Oh4 22. Дh3 Таe8+ 23. Цд3 Дf1+ 24. Цс2 и белите реализираха преимуществото си. Такова хладнокръвие, закалено в шахматните битки, човек ще може да използва и при други, по-важни случаи в живота си.

И така ти признаваш, че шахматът развива някои качества, но считаш, че един човек, отдаден на изкуството, трудно ще намери допирни точки с тази игра. Тук грешни. Списъкът на писатели, музиканти, художници и скулптори, любители на шахмата, е твърде дълъг, за да го помествам тук. Ще посоча само имената на двама силни съветски първоразредници: Сергей Прокофиев и Давид Ойстрах. Това не е случайност. В практическия шах или в шахматните композиции твърде често се срещат положения, булещи естетическа наслада. В тях ясно проличава хармонията между оригиналното съдържание и красивата форма, присъща на произведенията на изкуството. Процесът на създаване на такива шахматни творби не се различава от творческите моменти в изкуството. Да разгледаме един етюд на Казанцев, чиято начална позиция е съвсем проста и не крие на пръв поглед никакви възможности за изненади.

Белите правят наравно

1. d6 Kb5 2. d: e7 Це5. Сега черните заплашват с шах от d6, който бързо приключва играта, но... 3. e8K! Първата изненада! 3... Oh8 4. h7 а3 5. Цг8 Ц: e6 6. Ц: h8 Цf7. Отново съпротивата на белите изглежда безполезна, обаче... 7. Kd6+ Цf8 8. К: g5 а2 9. Kd4! Сега черните не могат да извадят дама, защото белите са пат, но... 9... а1Т! Второто превръщане на пешка в слаба фигура. 10. Ке6+ Цf7 11. Kd8+ Цg6. За трети път положението на белите изглежда отчаяно! 12. Цг8 Та8 13. h8K+! Трето превръщане на пешка в слаба фигура и най-после белите достигат спасителното наравно. В заключителната позиция освен царете на дъската се намират 3 фигури, от които нито една не съществува с хода преди това. Оригиналната борба с взаимни матови и патови заплахи, съчетана с три превръщания на пешки в слаби фигури, е облечена в лека и изящна форма и показва, че авторът на този етюд съединява в себе си творческа фантазия и изострено чувство за съвършена форма.

Но ти отново ще спориш. Казанцев — казваш — е известен писател на научно-фантастични романи и за него е лесно да прилага в шахмата своята творческа фантазия. Всъщност по-вярно е обратното — шахматният композитор Казанцев предшествува автора на научна фантастика и неговото творческо въображение е възпитано в тежката школа на шахматната композиция. Построяването на един такъв етюд изисква същата упорита борба за вместиране на оригинално съдържание в подходяща форма, както и създаването на един хубав разказ или повест. При шахматното изкуство, както и в изкуството въобще, творческият процес е еднакъв и протича по сходни пътища.

И така, нека резюмираме: възпитаване на характера и ума, приучване към последователност и хладнокръвие, развиване на творческото въображение, изостряне на чувството за художествена форма — всичко това облечено в привлекателните усещания на спорта или играта — няма не е достатъчно за запълване на свободното време? Нима основният проблем на педагогиката — създаването на интерес към усвояването на знания и полезни навики — не се разрешава и чрез намесата на шахмата?

Всичко това е много хубаво — казваш ти като последно възражение, — но изисква твърде много свободно време, каквото не мога да отделя за игра на шахмат, тъй като съм много зает.

Не бъди нескромен, защото ще ти посоча само две имена на хора, много по-заети от теб, които въпреки това играеха с увлечение шахмат: Маркс, Ленин... излишно е да продължавам повече, нали?

ПАРТИИ

БЛЕСТЯЩА ПОБЕДА НА БОТВНИК

Ботвиник — това е цяла епоха в шахмата! Епоха, която някои любители считат вече за отминала. С подобно мнение обаче е твърде трудно да се съгласим.

Не! Ботвиник не е преминал на „шахматна пенсия“. С неподозирана енергия и юношески жар славният ветеран продължава да се сражава в турнири и мачове.

Неотдавна, както обикновено, той участва в отборното първенство на Москва, играйки за своя колектив — проектантската организация за високо-волтови предавания. И въпреки че противниците явно отстъпаха на екссветовния шампион по квалификация и сила, той игра всичките си партии с пълно напрежение. Защото за Ботвиник няма несериозни партии. На шахматната дъска той е творец и като истински художник винаги търси истината, отстоява правотата на своите идеи.

След първенството на Москва Михаил Ботвиник игра в неголям международен турнир в Холандия и леко и уверено зае първото място.

Ето една от партиите на турнира, свидетелстваща за неуважващия талант на забележителния майстор на съвременния шахмат.

№ 205 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

Л. Сабо М. Ботвиник
Амстердам, 1966 г.

Обяснения от мм Михаил Юдович

1. с4 с5 2. Кс3 г6 3. Кf3 Ог7 4. d4 с:d4 5. К:d4 Кс6 6. Кс2 d6 7. е4 Кh6. И така, с пререждане на ходовете противниците влязоха в една от известните схеми на сицилианска защита. Развитието на коня на h6 изглежда екстравагантно, но води до по-остра борба, отколкото шаблонното 7... Кf6.

8. h4? Сабо е решил, ако не успее да обърка, поне да сплши своя страшен противник. Но това е опит с негодно оръжие, тъй като белите са изостанали в развитието. Правилно беше 8. Ое2.

8... f5! 9. h5 f:e4 10. h:g6? Този естествен ход се оказва решаваща грешка. Слабостите на черните на царския фланг са надеждно прикрити, а фигурите им в кратко време развиват огромна енергия. След партията, разглеждайки я заедно, екссветовният шампион каза: „След вземането на g6 черните трябва само в удобен момент да настанат коня си на g4 и всичко ще бъде свършено — атаката става неотразима.“

10... h:g6 11. К:e4 Of5 12. Кс3. По-добре беше 12. Кg3, но белите все още не съзнават всички опасности, които са надвиснали.

12... Да5 13. Od2 Де5+ 14. Ке3. Неутешително е 14. Ое2 0—0—0 със заплаха 15... Kg4.

14... 0—0—0. Черните вкараха вече в бой всичките си резерви, докато белият цар е изоставен под огъня на неприятелските фигури.

15. Да4 Kg4. Най-после и този ключов за атаката на белите ход е осъществен. Важно е, че белите не могат да направят дълга рокада (след 16. Т:h8 Т:h8), тъй като губят пешката f2.

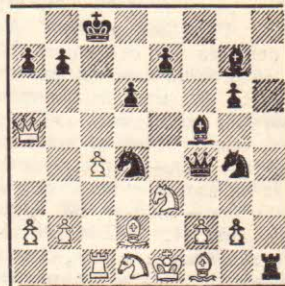
16. Т:h8 Т:h8 17. Дб5. На белите вече не може да се даде добър съвет. Ако например 17. Тd1, то силно е 17... Кd4. Съществуват и ред други възможности. Заслужава внимание например: 17... К:f2 и ако 18. Ц:f2, то 18... Дf4+ 19. Цg1 (До мат води 19. Цe1 Дg3+ 20. Цe2 Кd4× 19... Ое5 — със смъртоносната угроза 20... Тh1+.

17... Дf4! Разбира се, размяната не привлича черните. Ботвиник продължава да атакува.

18. Кcd1. И след 18. К:g4 Д:g4 19. Ое3 Кd4 20. О:d4 Д:d4 позицията на белите е много тежка.

18... Кd4 19. Да5 Тh1 20. Тс1. Белите са в трагикомично положение. Матови комбинации висят от всички страни. И 20... Od3, и 20... Kh2 и какво ли още не заплашва позицията на белите.

С последния си ход те защитават още веднаж пункта с2.

20... Ке5! Превъзходно! Сега се появява мат и от Кd3×.

21. Дс7+. Даже и това опростяване на позицията не донася облекчение на белите.

21. Ц:c7 22. Кd5+ Цd7 23. К:f4. Или 23. О:f4 Кd3+.

23... g5. Белите се предават. Крупните материални загуби са неизбежни. Например: 24. Ос3 g:f4 25. О:d4 Кd3+ и т. н. Пикантен вариант е 24. Кd5 Кd3×.

Рядък случай в съвременната турнирна практика — един опитен гросмайстор да претърпи такъв бърз и съкрушителен разгром. Може, разбира се, да се каже, че Сабо е играл неудачно. Да, без грешка партията не може да се загуби. Но достойна за изучаване и висока оценка е играта на Ботвиник, с която опровергава стратегията на белите.

ИНТЕРЕСНА НОВОСТ В ДЕБЮТА

206 ЗАЩИТА НИМЦОВИЧ

М. Тайманов Е. Новак
Харахов, 1966 г.

Обяснения от гросмайстор Никола Пъдевски

1. d4 Кf6 2. с4 е6 3. Кс3 Об4 4. е3 Кс6 5. Кge2 d5 6. а3 Of8!?!

Ходове като 6... Об4—f8!?! ни показват колко надалеч е отишла шахматната изследователска мисъл. Много десетки години бяха необходими, за да се открият каноните на шахматната игра и сега сме свидетели как те започват да

се рушат. Какво по-голямо предизвикателство спрямо „святото“ правило — „не играй няколко пъти в дебюта с една и съща фигура“! А черните си позволяват не само да играят, но и да „не играят“. И все пак те са постигнали нещо, което в момента е незабележимо, но ходът на играта ще разкрие нарушаване хармонията на развитието на белите фигури.

Ходът 6... Of8!?! се е срещнал за първи път в партията Улман-Тайманов от Буйнос Айрес, 1960 г. Там е проличала идеята му: 7. с:d5 е:d5 8. Кf4 g6 9. Дв3 Ке7 (При офицер на е7 черните не биха могли да укрепят центъра.) 10. е4 с6 11. Ое3 Ог7 12. е:d5 0—0 13. d:c6 b:c6 14. Ос4 Кf5 15. 0—0—0 Kg4 16. The1 Дс7 17. Тd2 Тb8 18. Да2 Kg:e3 19. f:e3 К:e3 20. Т:e3 Дf4 — с по-добра игра за черните.

7. Кg1!! Още едно чудо. Най-интересното е, че в тази позиция това е най-добрият ход! Белите връщат коня на изходната позиция и изправят дисхармонията в своя лагер. Продължението, което избира Новак, не спасява черните от трудности. Друго прием-

ливо продължение също не се вижда. Дали скоро няма да чуем, че най-добре е 7... Кс6—b8!??!

Продължението 7. Ке2—g1! е анализирано съвместно от Тайманов и Фурман преди няколко години. Интересно е, че Фурман не го прилага в партията си с Тайманов от 33-ия съветски шампионат в Талин, 1966 г. Фурман обяс-

нява, че бил забравил за този анализ, но по-вероятно е да се е боял от някаква изненада. Продължението на настоящата партия показва, че подобен страх е неоснователен.

7... d: c4 8. 0: c4 Od6 9. f4!

Естествено черните биха се чувствували добре, ако проведяха е5.

9... 0—0 10. Кf3 b6 11. e4! Срещу

такъв център черните трябва да се борят само с фигури.

11... 0e7 12. e5 Kd5 13. К: d5 e: d5 14. Od3. Og4. Не се виждат задоволителни продължения за черните. Сега белите можеха да постигнат решаващо преимущество посредством 15. 0: h7+ Ц: h7 16. Дс2+ Цg8 17. Д: c6 0: f3 18. g: f3 Oh4+ 19. Це2 и черните са напълно парализирани.

15. 0e3 Dd7 16. Тс1 Ка5 17. b3 Of5. Опит за блокада на пешкат „f“.

18. 0: f5 Д: f5 19. Т: c7 Кс4! Тайманов е изчислявал само 19... Od8 20. Тс2 Кс4 21. Oc1.

20. Oc1 Od8 21. Тс6 Dd7 22. Т: c4! d: c4 23. d5. Въпреки загубата на качество, позицията на белите остава доминираща.

23... b5 24. 0—0 Ob6+ 25. Цh2 f6 26. d6 Де6 27. Те1 Tad8 28. a4! Прекрасен ход, който прави лесни за нападение черните пешки на дамското крило. Черните не могат да играят 28... b4 поради 29. a5! 0: a5 30. f5!

28... a6 29. a: b5 a: b5 30. 0e3 Oa5 31. Od2 0: d2. Смяната е принудена. На 31... Ob6 би последвало 32. Ob4.

32. Д: d2 f: e5 33. f: e5 h6 34. Dd4 Tb8 35. Де4 Т: f3. Принудено, поради заплахата 36. Kd4.

36. g: f3 b4 37. Тс1Тс8 38. f4 c3 39. b: c3 Тс4. Интересно е, че при 39... Т: c3 40. Т: c3 b: c3 белите имат само една възможност да запазят ясно преимущество, а именно 41. Цg3!!

40. f5. Черните се предават.

АГРЕСИЯ, КОЯТО ОТСЛАБВА ЗАЩИТАТА НА СОБСТВЕНИЯ ЦАР!

207 СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА

Джинджихашвили Л. Попов
Батуми, 1966 г.

Обяснения от мс Любен Попов

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Кс3 Og7 4. e4 d6 5. h3. Във вариант Земиш този ход се среща твърде рядко в турнирната практика, тъй като не предлага никакви особени дебютни изгоди за белите.

5... c5. Счита се като най-добра реплика.

6. d: c5. Обикновено се играе 6. d5. 7. 0e3 Да5 10. 0—0 Кс6 11. a3. Белите се ориентират неправилно към игра на дамския фланг. По-силно е построението 11. Те1 с последващо Dd2, Те1, b3, Kd5 и т. н.

11... Кd7 12. b4 Dd8 13. Тс1 a5! Този ход практически принуждава черните да играят 14. b5, след което черните получават отлични опорни пунктове за конете си.

14. b5 Ксe5 15. К: e5 0: e5 16. Ка4 b6. Заплашваше 17. c5.

17. f4 Og7 18. Де2 Ob7 19. Тсd1 Дс7 20. h4. Ясно е, че белите могат да разчитат единствено на атака на царския фланг. Но черните разполагат с достатъчно защитни ресурси, а също и с възможности за контраатака.

20... f5! Необходим контраудар. Пасивното изчакване на събитията би било губелно. Сега вече белите трябва да се съобразяват с акциите на черните на царския фланг.

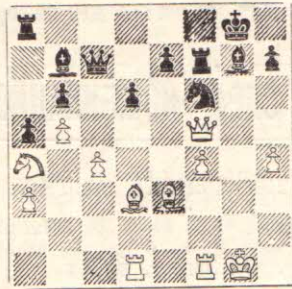
21. e: f5 g: f5 22. g4! Твърде рискован ход. С него белите повече разслабват защитата на царя си, отколкото да атакуват.

22... f: g4 23. Д: g4 Тf7 24. Dh5. Погрешна маневра, след която позицията на белите става безнадеждна. Интересни усложнения се получаваха след 24. Of5. На този ход бях пригответил жертва на качество: 24... Т: f5 25. Д: f5 Д: c4 26. Д: d7 Де4 27. Dh3 Д: a4—с отлична игра или 26. К: b6 К: b6 27. 0: b6 Де2 28. Dh3 Д: b5 (Възможно е и 28... Цh8 с последващо Tg8.)

24... Kf6 25. Df5? Ход, който губи партията. След 25. Де2 играта тепърва започваше.

25... Oh6! Белите не са доценили силата на този ход. Сега от заплахите по линията „g“ и Oc8—с мат на дамата няма защита. Интересно е как само за няколко хода позицията на белите рухва.

26. 0: b6. На 26. К: b6 Tg7+ 27. Цf2 Kg4+ 28. Це2 К: e3 29. К: a8

К: f5 30. К: c7 Kg3+ 31. Це1 К: f1 32. Ц: f1 0: f4+

26... Db8 27. Де6 Oc8 28. Де2 Tg7+ 29. Цf2 Og4. Печели качество при неотслабваща атака. Останалото е ясно.

30. Де3 0: d1 31. Де6+ Цh8 32. Т: d1 Db7 33. Це3 Dg2 34. Цd4 0: f4 35. Цс3 Da2. Белите се предават.

ИЗМЕЖДУ НАЙ-ДОБРИТЕ ИЗПЪЛНЕНИЯ В СРЕЩАТА

208 № ЗАЩИТА ГРЮНФЕЛД

Б. Ивков В. Корчной

СССР — Югославия, 1966 г.

Обяснения от мс Владилен Попов

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Кс3 d5 4. c: d5 К: d5 e4 К: c3 6. b: c3 c5 7. Oc4 c: d4. Обикновено се играе 7... Og7, но Корчной обича да се отклонява от общоизвестните продължения и избира нов план.

8. c: d4 Db6 9. Kf3 Og7 10. 0—0 0—0 11. h3. Важен момент за оценка на дебютното построение. Очевидно е, че белите стоят по-добре поради подвижния си пешечен център, но „нарушителят на равновесието“, както понякога наричат Корчной, отива умишлено в тази позиция.

11... 0e6 12. d5! Белите търсят тактическо решение, но, струва ми се, просто 12. 0: e6 Д: e6 13. Те1 им даваше ясно преимущество.

12... 0: h3! След 12... 0: a1 13. d: e6, както и при отстъпление на офицера след 13. 0e3 белите биха получили прекрасна игра.

13. g: h3 Дс7! Единствен ход. 13... 0: a1 14. 0e3 Db4 15. Д: a1 Д: c4 16. Oh6 би поставило черните пред непреодолими затруднения.

14. Де2! 0: a1 15. e5 Kd7 16. Of4 Тас8. Позицията на белите респектира, но

изобретателният Корчной непрекъснато поставя пред противника си сложни задачи. Например на 17. Те1 би последвало 17... Kb6 18. Ob3 Д: c1+ 19. 0: c1 Т: c1+—с добра игра.

17. Ob3 Oc3 18. Og3. А Константинополски препоръчва 18. Те1 с последващо 19. e6 и счита, че атаката на белите е много опасна, като цитира следния вариант: 18. Те1 Да5 19. e6 Кс5 20. d6, но по моя преценка черните могат да се защитят, например: 20... К: b3 21. a: b3 e: d6 и те разполагат с възможността, както и в партията, да върнат качеството и да останат с пешка повече, или 20. e: f7+ Т: f7 и офицерът на f4 е заплашен, което дава темп за защитата.

18... Кс5! 19. e6 Db6 20. e: f7+ Т: f7 21. Kg5 К: b3 22. a: b3.

22... Of6! Типичен прием в позиции от този тип. Връщайки качеството, черните ликвидират заплахите и остават с пешка повече при добра позиция.

23. К: f7 Ц: f7 24. Td1. По-добре е Те1. 24... Д: b3 25. d6 Td8 26. d7 Da4 27. Dd3 Дс6 28. Db3+ Цg7 29. Dd3 e5 30. Цh2 a5. Двете проходни пешки на дамския фланг решават бързо.

31. Цg1 a4 32. Цh2 b5 33. Dd5 Д: d5 34. Т: d5 b4 35. Tb5 b3 36. Tb4 Т: d7 37. Т: a4 e4 38. Tb4 b2 39. Of4 Td1. Белите се предават.

РЕШИТЕЛНА ЗА ПЪРВОТО МЯСТО

№ 209 СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА
д-р Н. Радев Зл. Керчев
Варна, 1966 г.

Обяснения от д-р Николай Радев
Тази партия, в която се срещат заелите първите две места в таблицата на майсторския турнир във Варна, дава най-ценната точка, имаща решаващо значение за определяне на победителя.

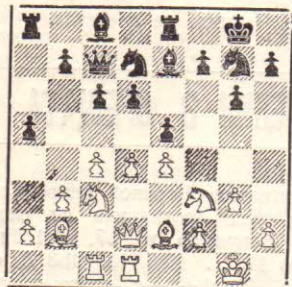
1. d4 Kf6 2. c4 d6. Избраният от черните порядък е насочен срещу вариант Земиш. Сега на обикновеното 3. Kc3 би последвало 3... e5 4d:e5 d:e5 5. D:d8+ Ц:d8 6. Kf3 Kf7. 7. Oe3 c6 8. 0—0—0 и не 8... Цс7?, порази 9. Kg5 f6? 10. Ke6× — Радев — Бълсков, София, 1955 г., а 8... f6 9. g4 Каб 10. g5 — с минимално преимущество за белите.

3. Kf3 Kbd7 4. Kc3 e5 5. e4 Oe7 6. Oe2 0—0 7. 0—0 c6 8. b3 g6? Сериозна позиционна грешка. Черните неоснователно разслабват царския си фланг. Правилно беше 8... Te8 с последващо 9... Of8, поддържайки напрежението в центъра.

9. Ob2 Dc7 10. Tc1 Kh5. Черните опитват диверсии на царския фланг, но без успех, тъй като белите доминират в центъра.

11. g3 a5. Не може 11... f5 поради 12. e:f5 g:f5 13. K:e5!

12. Dd2 Kg7 13. Tfd1 Te8.

15. c5! Решаващ пробив в центъра осъществен благодарение на белите фигури и слабостта на диагонала a1—h8.

14... d:c5. На 14... e:d4 би последвало 15. D:d4 Ke6 (15... d:c5 16. D:g7+!) 16. c:d6 K:d4 17. d:c7 K:e2+ 18. K:e2+.

15. d5! Of8 16. Kg5. Предиизвиква нови отслабвания в позицията на черните. 16... Kb6 17. d6 Dd8 18. Ka4 K:a4 19. b:a4 b6 20. Kf3! — с двойната заплаха K:e5 и d7.

20... Od7 21. K:e5 Ke6 22. Og4 h5

СЛЕД КОМБИНАЦИОННИТЕ УДАРИ — ЕНДШПИЛ!

№ 210 ФРЕНСКА ЗАЩИТА

Мечкарлов Чапразов

Ст. Загора, 1966 г.

Обяснения от мс Стефан Мечкарлов

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Kd2 d:e4 4. K:e4 Kf6. Рисковано продължение, което води до сериозно пешечно отслабване на царското крило. За предпочитане е по-спокойното 4... Kbd7.

5. K:f6+g:f6. Практически принудено, тъй като след 5... D:f6 6. Kf3 h6 7. Od3! черните изостават твърде много в развитието си.

6. Kf3 b6 7.Ob5+ c6 8. Oc4 Ob7. Недостатъчно е и 8... Oa6 9. O:a6 K:a6 10. c3!, но заслужаваше внимание 8... Od6!, за да се предотврати следващият ход на белите.

9. Of4! Od6. Преждевременно е 9... c5 поради 10.0:b8 T:b8 11. Ob5+ Ce7 12. c3!±

23. K:d7 D:d7 24. Dc3! Важен прожектурен ход. Необходимо е да се предиизвика още едно отслабване.

24... f6 25. Oh3 Og7 26. Db3 Ch8 27. f4 b5 28. a:b5 c:b5 29. Dd5 Tad8. Белите заплашваха 30. 0:e6 31. d7.

30. Ch1 b4 31. T:c5 Да7. По-големи шансове за спасение даваше 31... D:d6.

32. 0:e6 T:e6 33. D:e6 D:c5 34. 0:f6 Df2 35. 0:g7 Ц:g7 36. De5+ Ch6. Ако 36... Ch7, то 37. Dd4 Df3+ 38. Ch1 T:d6? 39. Da7+ и 40. T:d6.

37. Dd4 Df3+ 38. Ch1 h4 39. Dd3 Dg4 40. e5 h:g3 41. h:g3 a4 42. Ch2 b3 43. a:b3 a3 44. Df3 Dd7 45. Th1+ Ch7 46. Dd5 a2 47. e6! D:d6 48. Db7+. Черните се предават.

10. Dd2 Dc7 11. Og3! Kd7 12. 0—0—0 0—0—0 13. De2 b5. Отслабва пешките и на дамското крило, но и при други продължения, след 14. Oa6, белите остават по-добре.

14. Od3 a6 15. c4 Ch8 16. Ch1 f5. Насочено срещу 17. c:b5 c:b5 18. Oe4.

17. Tde1! 0:g3. Принудено. Ако 17... f4, то 18. Oh4 и 19. c:b5 — с печалба на пешка.

18. h:g3 Dd6 19. c5 Df8 (19... Dd5 20. Kg5!) 20. Th4 Dg7 21. Teh1 Тук белите се отказаха от естественото 21. a4 Tc8 22. d5! c:d5(e:d5 23. Kd4!) и пешката c5 е под удар. Напразно! След простото 23. b4! черните оставаха пред неразрешими задачи. Достатъчно бе впрочем и 21. d5 e:d5 22. Kd4 — с отлична игра за белите. След хода в партията, черните могат да „поемат“ дъх.

ХАБИЛИТАЦИЯТА НА Д-Р Н. РАДЕВ

В станалите традиционни майсторски турнири варненският (20. VI — 5. VII) се отличава със силния си състав. Между 12-те участници седем бяха майстори, от които четирима от София.

Подробните резултати личат на таблицата. Реномето на поканените майстори от София бе защитено успешно от д-р Радев, който показа реалистична и точна оценка на позициите, добро комбинационно виждане и упоритост както в по-добри позиции, така и в по-тежки. Останалите трима майстори — всеки с различен стаж и възможности за класиране, не се представиха успешно. Това особено важи за Вл. Попов, който предварително бе сочен между фаворитите за първото място. Той започна с две загуби (срещу д-р Радев и Петров) и въпреки всички положени усилия, не можа да настигне челото. Вес. Попов, който с турнира във Варна отбеляза 30-годишно участие в състеза-

ния, откъснал се от практиката, не можеше да разчита на някакво добро класиране. Осемте ремита бяха плод на дълги и безплодни доигравания. Р. Бобеков не е този Бобеков, който познавахме доскоро: тежка игра, липса на яснота, трудна реализация.

Покрилият нормата за майстор на спорта Зл. Керчев се представи най-добре от групата на силните варненски шахматисти. Той игра леко, ясно и заслужено ще влезе в семейството на майсторите. Теодоси Петков покори бал за нормата за майстор на спорта преди всичко с добро разиграване на мителшпила и упоритост. Повече можеше да се очаква от мс Г. Ата-

насов, който се отличава с извънредно бързо виждане върху дъската. Той избягваше да поема рискове, което го остави на трето място.

Характерно за турнира и същевременно радостно беше голямата и оспорвана борба в почти всички партии.

мс Веселин Попов.

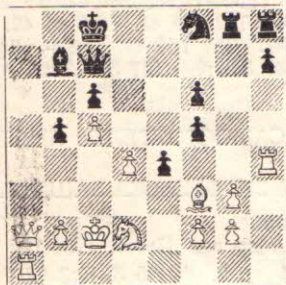
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 т.

1 д-р Н. Радев	★	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
2 Зл. Керчев	0	★	1/2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3 Г. Атанасов	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2
4 Т. Петков	0	1	1/2	★	0	1	1/2	1	0	1	1	1	1	1	1
5 Ем. Лулчев	1/2	0	1/2	1	★	1/2	0	1	0	1	1	1	1	1	1
6 Г. Даскалов	1/2	0	1/2	0	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1
7 Вл. Попов	0	0	1/2	0	1	1/2	★	1/2	1	1	1	1	1	1	1
8 Вес. Попов	1/2	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2
9 Р. Бобеков	0	0	1/2	0	1	1/2	0	1/2	★	1	1/2	0	4	0	4
10 Н. Донеv	0	0	0	1	0	0	0	1/2	0	★	1	1	3 1/2	0	3 1/2
11 Г. Станев	1/2	1/2	0	0	0	0	1/2	1/2	0	★	1	1	1	1	1
12 Ас. Петров	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	★	2	2	2

21. . . Oc8 22. Де3 Цб7 23. Оe2 Тdг8 24. а4. Заслужаваше внимание 24. Тс1 и после 25. а4! и при случай d4—d5. Сега черните успяват да включат нови фигури в защитата.

24. . . f6! 25. а: b5 а: b5 26. Да3 Цб8 27. Кd2 Кf8 28. Of3 Дс7 29. Цс2 Об7 30. Та1 е5! 31. Да7+ Цс8 32. Да2. Препятува 32. . . Ке6!

32. . . е4! При анализите след партията установихме, че е било по-добре да се предпочете 32. . . Дd7 или 32. . . Тg7, с контрагра за черните.

33. 0: e4! Коректна жертва на фигура. Като компенсация белите получават две пешки и опасна инициатива.

33. . . f: e4 34. К: e4 Тg7. Или 34. . . Кg6 35. Кd6+ Цd8 36. Те4!

35. Кd6+ Цd8 36. Те4 Кg6. На 36. . . Те7 37. К: b7+ Д: b7 38. Да8+.

37. Де6! Те7. Предвид заплахата 38. Та7, принудено. Сега обаче белите с комбинационен удар си вършат пожертвуваната фигура и преминават в спечелен ендшпил.

38. Д: f6! Tf8 39. Т: e7! Д: e7! Най-упорито. По-слабо е 39. . . Т: f6 40. Т: c7 Ц: c7 41. Та7!

40. К: b7+ Цс7 41. Д: e7+ К: e7 42. Кd6 Т: f2+ 43. Цd3!! Записаният ход. Белите активизират царя си с цената на пешката b2. Сега ендшпилът е безнадежден за черните.

43. . . Цd7. Или 43. . . Т: b2 44. Та7+ Цd8 45. Кf7+ Цс8 46. Ке5 Цd8 47. Тd7+ Цс8 48. Тd6!

44. Th1 Т: b2 45. Т: h7 Цс6 46. Th6+ Цd7. Разположеният в центъра бял цар казва думата си. Не може 46. . . Цd5? поради 47. Ке4! със заплахи 48. Кс3 или

48. Тd6 мат!

47. Кf7! Т: g2 48. Ке5+ Цс7 49. g4 Тg3+ 50. Цс4 b4 51. Те6! Цd8 52. К: c6+. Черните се предават.

ЕХО ОТ РЕПУБЛИКАНСКИЯ ФИНАЛ

№ 211 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

Г. Атанасов

П. Пеев

Обяснения от мс Пейчо Пеев

1. e4 c5 2. Кf3 e6 3. d4 c: d4 4. К: d4 а6. В последно време вариант Паулсен е много популярен и се играе с особен успех от гротмайстор Портиш. Аз го прилагам от две години и съм се убедил в неговите достойнства.

5. Кс3 Дс7 6. Od3 Кf6 7. Оe3 b5 8. 0—0 Кс6 9. Дd2. Правилно е 9. а3 Оe7 10. f4 d6 11. Дf3 Od7 12. Дg3 или 12 Дh3 — с добра игра за белите.

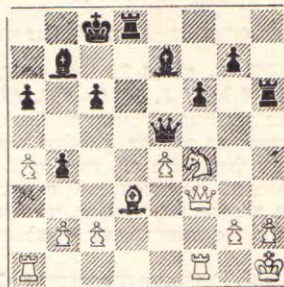
9. . . Об7 10. Of4. След този ход черните бързо изравняват играта.

10. . . e5 11. К: c6 d: c6 12. Og5 Оe7 13. f4 h6 14. Oh4 0—0—0. Във варианта 14. . . К: e4 15. К: e4 О: h4 16. f: e5 Д: e5 17. g3 Оe7 18. Таe1 Дd4+ 19. Кf2 за спечелената пешка черните се подлагаха на силна атака.

15. f: e5 Кg4 16. Og3 К: e5 17. Де3. Не върви 17. О: e5 Д: e5 18. Т: f7 Of6 и белите губят качество.

17. . . f6 18. Цh1 h5 19. а4 b4 20. Ке2 h4 21. 0: e5 Д: e5. След размяната на чернополия си офицер за коня, белите губят контрол върху черните полета.

22. Кf4 Th6 23. Дf3 h3. Жертва на пешка за инициатива, която белите не приемат.

24. g3. Ако 24. К: h3, то 24. . . Тdх8 25. Дf5+ Д: f5 26. Т: f5 c5 27. b3 g5 — с преимущество за черните.

24. . . g5 25. Ке2 Д: b2. Тъй като белите не застрашават с нищо, черните вземат пешката на b2, мислейки и за ендшпила.

26. g4. Необходимо е да се намери удобно поле за коня.

26. . . Де5 27. Таd1 Od6. Появява се матова заплаха по диагонала h2—b8.

28. Кg3 Ос7 29. Де2. Заплашва пешката на а6.

29. . . а5 30. Оa6 Тh8 31. Дс4 Т: d1 32. Т: d1 Дf4. Позицията на белите е вече загубена.

33. . . 0: b7+ Ц: b7. Черният цар намери удобно убежище.

34. . . Tf1 Дd2 35. Ке2 Дd6 36. Кg3 Тd8 37. c3 Дd2 38. Ке2 Де3 39. c: b4 Тd1 40. Кg1 Дd2. Белите се предават.

Абонирането за списание „Шахматна мисъл“ за 1967 г. ще се извършва във всички пощенски станции в страната, чрез пощенските раздавачи и пълномощниците по печата. Годишният абонамент за 12 книжки е 3 лв. — за ученици и военнослужещи от поделенията на БНА — 2 лв.

35 ГОДИНИ ШАХМАТЕН КЛУБ В КАЗАНЛЪК

35-тата годишнина от основаването на шахматния клуб в град Казанлък бе ознаменувана с организирането на турнир с участието на 6 майстори и 6 кандидат-майстори. Първата половина на турнира се игра в Стара Загора, а втората — в Казанлък. Освен четиримата столични представители Писков, Мечкаров, Панталеев и Орев, гост на състезанието бе и младият югославски майстор Д. Райкович, класирал се твърде успешно на последния XXI шампионат на страната си.

При значителен интерес, проявен от многочислените привърженици на шахмата в Стара Загора и Казанлък, турнирът завърши със заслужената победа на проявилия, през цялото му времетраене, завидна амбиция и упорството майстор Ст. Мечкаров. Единствен негов конкурент за първото място бе Райкович, който остави добри впечатле-

ния със своята солидна игра и добри спортни качества.

От Панталеев и Орев се очакваше по-угодно представяне. Чапразов и Писков имаха по няколко издържани и добре проведени партии, но играха, общо взето, неравномерно.

Сравнително успешно е представянето на кандидат-майсторите Граматиков, Йовчев и Латинев.

На заключителната вечер и закриване на турнира се състоя скромно тържество, на което някои от ветераните на шахматното движение в окръга, като Ив. Рилски и Ст.

Гюров, разказаха спомени за първите години от развитието на шахмата в Казанлък и Старозагорски окръг.

Никола Бахаров

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	т.
1 Ст. Мечкаров	★	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	1	1	9 1/2
2 Д. Райкович	1/2	★	1	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	9
3 Д. Панталеев	1/2	0	★	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1/2	1	1	7 1/2
4 П. Орев	0	0	1/2	★	1	1/2	1/2	1	1	1	1	1	7
5 Ив. Чапразов	0	1/2	1/2	0	★	1	1/2	0	1/2	1	1	1	6
6 К. Писков	1/2	1/2	0	1/2	0	★	1	1	1/2	1/2	0	1/2	5
7 Т. Граматиков	0	1/2	0	1/2	0	★	1/2	1/2	1	1/2	1	1	5
8 М. Йовчев	0	0	1/2	0	1	0	1/2	★	0	1/2	1	1	4 1/2
9 Г. Латинев	0	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1	★	0	1	1	4 1/2
10 Н. Николов	0	0	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1	★	1	0	3 1/2
11 Г. Ганев	0	0	0	0	0	1	1/2	0	0	0	★	1	2 1/2
12 Б. Ячев	0	0	0	1/2	0	1/2	0	0	0	1	0	★	2

